

Los paÅtwej hodowli koni i Janowa jest przesÄ...dzony

Felietony

NadesÅany przez: Marek Szewczyk

PrzesÅany: 18.02.2019, 19:20:00

We wprowadzeniu do artykuÅu **Beaty Kumanek** („Kilka pytaÅ, do…”) napisaÅem, Åe siÄ z niÄ... zgadzam w 90 procentach. ZaczÅ wiÄc od tych pozostaÅych 10 procent. Pani Kumanek napisaÅa: *Relatywnie dobre wyniki finansowe stadnin za czasów Jerzego BiaÅoboka oraz Marka Treli byÅy spowodowane zupeÅnie innÄ... koniunkturÄ... na konie arabskie*. Pobrzmiewa w tym zdaniu opinia, jakÄ... staraÅ, siÄ powielaÄ **Maciej Grzechnik**, niesÅawny, byÅy prezes SK MichaÅów, a takÅe inni beneficjenci „dobrej zmiany” w polskiej hodowli koni arabskich. W domyÅle, gdyby w paÅtowych stadninach nadal rzÄdzili **Jerzy BiaÅobok i Marek Trela**, mieliby teraz kÅopoty ze sprzedawaniem wyhodowanych przez siebie koni po tak wysokich cenach, jakie uzyskiwali kilka lat temu. Bo rzekomo zmieniaÅ, a siÄ koniunktura. OtÅ nie zgadzam siÄ z takÄ... tezÄ....

Jak tu szlifowaÄ diamenty, jak nie ma na prÄd Rynek moÅe i jest nasycony koÅmi dobrymi i Årednimi i na te ciÄko znaleÅ nabywców (vide sÅabe wyniki aukcji w MichaÅowicach), ale na konie wybitne popyt bÄdzie zawsze. Podobnie jak we Åwiatowej hodowli koni peÅnej krwi angielskiej. Roczniaki po bardzo dobrych reproduktorach (w ogÅle po bardzo dobrych rodzicach) uzyskujÄ... milionowe ceny na aukcjach i na nie popyt jest nieustajÄcy. Powie ktoÅ, ale w peÅnej krwi angielskiej, jeÅli roczniak kupiony za ciÄkie miliony bÄdzie potem wygrywaÅ, najwaÅniejsze gonitwy na Åwiecie, to jest w stanie zarobiÄ jeszcze ciÄsze pieniÄdze. DuÅy procent tych inwestycji siÄ potem zwraca. ChoÄ w branÅy pokazów koni arabskich pieniÄdze na nagrody dla czempionów rosnÄ... w ostatnich latach (zwÅaszcza w pokazach organizowanych w krajach arabskich), to jednak sÄ... nieporównywalne z tymi z wyÅcigów konnych dla folblutów. KoÅ, arabski kupiony za milion euro nie ma szans na odegranie tej sumy samymi wygranymi na pokazach. ZwÅaszcza klacz, bo w przypadku czempiona ogierów dochodzÄ... dochody ze stanÅwki, wiÄc wybitny reproduktor po latach uÅytkowania hodowlanego byÄ moÅe bÄdzie w stanie „odpracowaÄ” poniesione na niego nakÅady. Dlaczego wiÄc pokazowe konie arabskie sÄ... w stanie osiÄgaÄ bardzo wysokie ceny? Snobizm, sÅawa, ambicja – to sÄ... czynniki, które motywujÄ... bogatych ludzi do tego, aby kupowaÄ piÄkne konie. Jest wiele osób, które nie przygarnÄ... psa ze schroniska (bo nie o wiernego przyjaciela im chodzi), tylko kupi drogiego psa rasowego, bo chce go wystawiaÄ na wystawach i mieÄ satysfakcjÄ z medali, jakie on zdobÄdzie. Podobnie jest z wÅaÅcicielami najpiÄkniejszych koni arabskich. Kto bogatemu zabroni wydaÄ fortunÄ na konia, z którego jedyny poÅytek jest w sferze emocjonalnej – byÄ wÅaÅcicielem czempiona Åwiata to jest coÅ! I na takie konie, z najwyÅszej pÅki, popyt bÄdzie zawsze. I takie konie nadal siÄ rodzÄ... w polskich paÅtowych stadninach i jest szansa, Åe bÄdÄ... siÄ rodziÄ takÅe w nastÄpnych latach. A wiÄc jest szansa na to, aby polskie araby nadal, jak przed 2016 rokiem - uzyskiwaÅ bardzo wysokie ceny. Ale tylko szansa i – niestety – malejÄca. Bo aby diament zamieniÅ, siÄ w brylant, trzeba go wczeÅniej oszlifowaÄ i wypromowaÄ. W przypadku koni arabskich tym szlifowaniem jest trening, ale specyficzny – pod kÄtem pokazów. Niewiele osób na Åwiecie potrafi to robiÄ, a w Polsce, ci najlepsi w tej dziedzinie fachowcy poodchodzili z paÅtowych stadnin po 16 lutym 2016 roku, tak jak: duet **Joanna Wojtecka i**

Paweł, Kozikowski z Janowa Podlaskiego, **Paweł, Sylwoniuk** z Michałowa czy w ostatnich dniach **Jacek Kurzyński** z Biłki. Nawiasem mówiąc... c, odejście tego ostatniego razem z... **Renatą... Kurzyńską...**, ostatni... w Biłce, która miała pojechać o hodowlę arabskich, świadczy, że degrengolada państwa sektora końskiego. Ale załóżmy, że znajdą... siłę następcy, którzy będą... potrafili konie przygotować, trzeba je potem zawieźć na najważniejsze pokazy, a tu rodzą... siłę kolejne pytania. Profesor **Sławomir Pietrzak**, jak został prezesem stadniny w Janowie Podlaskim, to podjął, decyzję, na czempionat świata do Paryża nie ma po co siłę wybierać. Ta sytuacja może na zobrazić tak: najbardziej znany projektant mody na świecie z jakichś powodów (umiera, odchodzi na emeryturę) zostaje zastąpiony nowym, a ten nowy podejmuje decyzję, że nie ma sensu już więcej brać udziału w najważniejszym pokazie mody w Paryżu, bo przecie jak tak jego firma szyje najlepsze kreacje na świecie i wszyscy o tym wiedzą... Może i będą... szyć piękne kreacje, ale po roku-dwóch nieobecności na pokazach mody, wszyscy o tym projektancie zapomną... A ciuchy będą musiały sprzedawać za pół ceny, albo po jeszcze niższych cenach. Teraz mamy inny problem – finansowy. Bo nawet, jak obecnie pełniący obowiązki prezesa w Janowie (czy jego następcy) będą rozumieć, że na czempionatach świata i Europy oraz na Pucharze Narodów w Akwizgranie trzeba być, a wcześniej do tych pokazów konie przygotować, to w sytuacji, kiedy strata finansowa janowskiej spółki rośnie w zaskakującym tempie (za 2017 rok – ponad 1,6 mln zł, a za 2018 – jak podaje RMF FM strata może wzrosnąć – nawet do 3 mln), cięko będą na to wydać pieniądze. Z pustego nawet Salomon nie naleje. W Michałowie po raz pierwszy od niepamiętnych czasów pojawiła się strata (pokośtych duetu Maciej Grzechnik, **Hanna Sztuka**), a w Biłce bieda coraz większa – nie ma pieniędzy na podkuwaczy, na lekarza weterynarii. Jak tu szlifować diamenty, kiedy bieda sprawia, że nie ma skąd wziąć pieniędzy na to, aby zapewnić koniom podstawowe warunki bytu? No i wreszcie Pride of Poland. To tam do 2015 roku padały rekordowe ceny. To była najważniejsza (od czasów Lasma Arabians) aukcja na świecie, która wyznaczała trendy. Aukcja, na której nie mogło zabraknąć najważniejszych graczy (kolekcjonerów i pomagających im pośredników) na rynku. Niestety, oszukana aukcja z 2016 roku sprawiła, że prestiż Pride of Poland legł w gruzach i zapewne dopóki w Polsce będzie rządził PiS, siłę nie odbuduje. A że w biznesie nie ma pustki, markę zyskują... inne aukcje i tuż tam siłę przenoszą... Mamy kolejny kłopot, bo nawet, jak wyszlifujemy diamenty, to nie ma ich komu kupić, bo kolekcjonerzy nie chcą... już przyjeżdżać do Janowa, a handlarze-pośrednicy owszem, mogą... coś kupić, ale za połowę (albo jeszcze mniej) ceny. I tak koń siłę zamyka. Przerwać ten zaklęty krąg mogą... jedynie jesienne wybory sejmowe w Polsce, w tym sensie, że jeśli PiS zostanie odsunięty od władzy, prestiż Pride of Poland może na będzie zaczął odbudowywać. Być może ludzie z branży „arabskiej”; z całego świata zaczną wierzyć, że ponownie aukcja będzie uczciwa. Tylko czy Janów dotrwa do tego momentu? Sygnał, dla świata wiele osób wyraża opinię, że powołanie do nowej rady ds. hodowli koni **Anny Stojanowskiej** i **Jerzego Biłboka** przez **Jana Krzysztofa Ardanowskiego**, miało na celu jedynie ocieplenie wizerunku nowego ministra rolnictwa. Nie podzielam tej opinii. Uważam, że Ardanowski od początku awantury z 16 lutego 2016 roku był, zdania, że **Krzysztof Jurgiel** popełnia błąd. Pamiętam posiedzenie komisji rolnictwa z 2016 roku, na której Ardanowski był. Wnosząc tak z jego zachowania wówczas i z krótkiej rozmowy, jak... z nim po zakończeniu obrad odbył. Poza tym jego wypowiedzi publiczne, jak już został ministrem oraz fakt, że dał zielone światło do usunięcia z Michałowa protegowanego Jurgiel, świadczą... o tym, że ten błąd próbuje naprawiać. Ardanowski nie był, jedynym z obozu władzy, który był krytyczny wobec tego, co robił Jurgiel. **Karol Tylanda**, kiedy dostał nominację na wiceprezesa ANR i zadanie przygotowania aukcji oraz uspokojenia opinii publicznej,

zaprosiÅ, mnie do Agencji. W rozmowie bez Å>wiadków wyraziÅ, wówczas opiniÅ™, Å½e odwoÅ,anie BiaÅ,oboka jest bÅ,Å™dem. O stadninie w MichaÅ,owie jako przedsiÅ™biorstwie rolnym (a na rolnictwie siÅ™ zna – tak to argumentowaÅ,) wyraÅ½aÅ, siÅ™ w samych superlatywach (Trela nie broniÅ,, w tym przypadku mówiÅ, tym samym jÅ™zykiem, co Jurgiel). Co prawda nic z tego dobrego nie wynikaÅ,o, bo oficjalnie realizowaÅ, posÅ,uszenie liniÅ™ Jurgiel, a aukcja, którÅ... dowodziÅ,, przyniosÅ,a najwiÅ™kszą... szkodÅ™ polskiej hodowli, bo utratÅ™ prestiÅ½u Pride of Poland. Suma summarum, okazaÅ, siÅ™ wielkim szkodnikiem, ale gwoili prawdy historycznej przytaczam jego opiniÅ™ nt. MichaÅ,owa. Wróćmy jednak do ministra Ardanowskiego. Najistotniejsza przesÅ,anka, jaka przyÅ>wiecaÅ,a ministrowi – moim zdaniem – jest nastÅ™pujÅ...ca. PowoÅ,anie do rady Stojanowskiej i BiaÅ,oboka bÅ™dzie sygnaÅ,em dla arabiarzy na caÅ,ym Å>wiecie, Å½e teraz w Polsce bÅ™dzie juÅ½ normalnie. BÅ™dzie zachÅ™tÅ..., Å½eby juÅ½ nie bojkotowali aukcji w Janowie Podlaskim. Tak odczytuję intencje nowego ministra. Niestety, zamierzonego efektu ten ruch nie przyniesie. PrzytoczÅ™ w tej materii opiniÅ™ **Jerzego Zbyszewskiego**, „naszego” czÅ,owieka w USA, którego zapytaÅ,em o tÅ™ kwestię. SkomentowaÅ, to tak: *Po pierwsze, kto z arabiarzy na Å>wiecie w ogóle wie o powstaniu jakiejÅ> rady? A tym bardziej o jej ewentualnej mocy sprawczej? Arabiarze na Å>wiecie zareagowaliby jedynie, gdyby BiaÅ,obok, Stojanowska i Trela wrócili na swoje stanowiska. Gdyby po wykonaniu telefonu do stadniny w Janowie czy MichaÅ,owie telefon odebraÅ, Trela bÅ...dÅ° BiaÅ,obok, a nie sekretarka jakiegoÅ> nowego prezesa nie mają...cego pojęcia o koniach arabskich. Po drugie, Å>wiat arabiarzy (jak wszystko inne) poszedÅ, do przodu i nie mówi siÅ™ w tym Å>rodowisku, Å½e w Polsce zaczyna siÅ™ coÅ> robiÅ, Å½eby przywrócić dawny porzÅ...dek, tylko mówi siÅ™, Å½e wszystko poszÅ,o w bÅ,oto, jest jedno wielkie oszustwo i w zwiÅ...zku z tym nie powinno siÅ™ do Polski jeÅ°dzić, bo nikomu nie moÅ½na wierzyć. Niestety, bardzo doÅ,ujÅ...ca opiniÅ..., ale trudno siÅ™ z nią... nie zgodzić. Tym bardziej, Å½e wyniki sprzedaży polskich koni arabskich na aukcji (i poza nią...) potwierdzają... tÅ™ też. Wróćmy jeszcze do decyzji ministra Ardanowskiego o powoÅ,aniu do rady Stojanowskiej i BiaÅ,oboka. SÅ...dzÅ™, Å½e ten wydÅ°wiÅ™k tej decyzji (wysÅ,anie pozytywnego sygnaÅ,u w Å>wiat) byÅ, teÅ½ bardzo istotnym czynnikiem, który sprawiÅ,, Å½e wahają...cy siÅ™ (wszak J. K. A. jest przecieÅ½ pisowcem) Stojanowska i BiaÅ,obok, zdecydowali siÅ™ skorzystać z zaproszenia ministra. Jest to dla mnie wyrazem ich troski o reputację polskiej hodowli, o reputację aukcji. I w tym sensie popieram ich zgodÅ™ na uczestnictwo w radzie i rozumiem ich. InnÅ... sprawÅ... jest to, czy wykorzystuję... (a jeÅ>li nie, to dlaczego) swoją... obecnoÅ> w tym doradczym organie do wywierania presji na ministrze, aby dokonaÅ, gÅ,Å™bszych zmian w paÅ,,stwowej hodowli i jakich? Do ewentualnego dofinansowania stadnin (czyli gÅ,ównego postulatu Beaty Kumanek) wróć w kolejnej czÅ™ci artykuÅ,u.***Marek Szewczyk**